

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 21. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Magyarnak lenni egyrészt felelősség, másrészt öröm

Sikeresen értékelte a Külhoni magyar kisiskolások éve program most zárult Kárpát-medencei körútját Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár szerdán. A helyettes államtitkár összegzése szerint az április 8-án indult körút során mintegy ötezer gyermekkel, pedagógusokkal volt lehetőségük személyesen találkozni. Elmondta: 22 helyszínen háromórás foglalkozásokat tartottak a Kárpát-medence valamennyi régiójában. A pedagógusok játékos anyanyelvi, logikai, ének-zenei foglalkozása után a Kolompos együttes zenés mesejátékán vehettek részt a gyerekek. Répás Zsuzsanna jelezte: a körút célja az volt, hogy minél inkább felhívják a figyelmet arra, fontos, hogy magyar intézménybe írassák a szülők a gyerekeket. Közlése szerint olyan helyszíneket szerettek volna kiválasztani, ahová egyébként ritkán jutnak el ilyen programok, és elzártan élnek a kisebb, szórvány magyar közösségek. Olyan helyszíneket kerestek továbbá, amelyekre azután más települések is példaként tekinthetnek, és be tudják mutatni másoknak is ezt a gyakorlatot. Emellett olyan újszerű foglalkozásokat szerettek volna tartani, amelyekkel közvetíteni tudják a résztvevőknek, hogy „magyarnak lenni egyrészt felelősség, másrészt öröm is” – mutatott rá Répás Zsuzsanna. A helyettes államtitkár kiemelte: a program folytatódik, júliusban közösségépítő továbbképzést tartanak, augusztusra a Ringató programról szerveznek képzést, ősszel pedig régióspecifikus továbbképzések lesznek. Készül módszertani csomag is, amelyet minden magyar oktatási intézménybe eljuttatnak majd – fűzte hozzá. A teljes programra összesen 100 millió forintot különítettek el.

Teljes adatvédelem és biztonság kell a választásra regisztrálók számára

Teljes adatvédelmet és biztonságot kell nyújtani a magyarországi választásokon való részvételre külföldön regisztrálók számára – mondta el Potápi Árpád a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF) Állandó Bizottságának elnöke azt követően, hogy a választási törvény végrehajtásáról tárgyalt a bizottság a Parlamentben. A bizottság elnöke hangsúlyozta, hogy pártpolitikától és jelentős nézetkülönbségektől mentes szakmai vita zajlott a zárt ülésen a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény végrehajtási rendeletéről. Reményei szerint a kormány az állandó bizottság javaslatait figyelembe veszi és beépíti majd a készülő rendelet szövegébe. Potápi Árpád elmondta, hogy az adatvédelem a kettős állampolgárságot nem elfogadó Ukrajna és Szlovákia esetében volt hangsúlyosan téma a tanácskozáson. „A regisztrációnál értesítési címre megy ki a levél, ez lehet magyarországi és határon túli cím. Nyilván Ukrajna és Szlovákia esetében magyarországi címet fognak használni” - hangsúlyozta. Annak kapcsán, hogy a magyar állampolgárság felvétele miatt többen elvesztették szlovák állampolgárságukat, azt hangsúlyozta, hogy a magyarországi választásokat úgy kell lebonyolítani, hogy az azon részvevő külföldi magyarokat ne érhesse semmiféle retorzió. A politikus közölte, hogy az ülésen felvetődött a kérdés: mennyire legyen nyilvános a választói névjegyzék. „Több elképzelést említettek meg, hogyan lehet megoldani, hogy ne hozzuk nyilvánosságra ezt a névjegyzéket, ugyanakkor pedig senkiben semmi kétely ne legyen abból a szempontból, hogy esetlegesen bármelyik párt, politikai erő visszaéljen a szavazatokkal” – jelentette ki Potápi Árpád. A javaslatok között elhangzott, hogy a névjegyzéket megtekinthessék a

parlamentari bizottságok tagjai, például a nemzetbiztonsági bizottság vagy a nemzeti összetartozás bizottságának tagjai – tette hozzá.

Kelemen Hunor: nem szabad haszonbérbe adni a választások külhoni lebonyolítását

Kelemen Hunor szerint a magyar kormánynak még a látszatát is el kell kerülnie annak, hogy „nem magyarországi intézményeknek haszonbérbe kiadja” a magyarországi parlamenti választások határon túli lebonyolítását. Az RMDSZ elnöke kijelentette: ha valamely határon túli szervezetnek haszonbérbe odaadják a lebonyolítás valamely műveletét, „vagy megengedik, hogy azt a látszatot keltse, hogy ő a magyar kormány megbízottja, az biztosan problémákat okoz”. Úgy vélte, a határon túl nem vezet feszültségekhez az a kérdés, hogy ki kire szavaz, ha viszont határon túli szervezeteket vonnak be a lebonyolításba, az biztosan konfliktust idéz elő. Az RMDSZ elnöke kijelentette: úgy kell biztosítani a szavazati jogot a határon túli magyar állampolgároknak, hogy „ne érhesse szó a ház elejét”. Hozzátette, „ha akár két-három esetben rosszul sülnek el a dolgok, az az egész rendszert megkérdőjelezi”. Úgy vélte, meg kell találni azt a módozatot, amelyen keresztül a határon túl élő magyar állampolgárok titkosan és szabadon élhetnek a választói jogukkal. Kelemen Hunor elmondta, ezt az álláspontot képviselte a KMKF állandó bizottsága budapesti ülésén is, amelyen építő szellemű vita folyt a kérdéstről.

MOGYE: sikertelen volt a minisztérium békítési kísérlete

Nem sikerült megegyezésre jutnia a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) román vezetésének és az intézmény magyar tagozatát képviselő vezetőknek a bukaresti Oktatásügyi Minisztériumban lefolytatott megbeszélésen. Szilágyi Tibor, az intézmény magyar rektorhelyettese elmondta: a bukaresti minisztériumi illetékesek a tárgyalások folytatását javasolták, de azt is sugallták, hogy a feleknek Marosvásárhelyen kell megtalálniuk a megoldásokat. A rektorhelyettes abban látta a bukaresti tárgyalások hasznát, hogy a kormány illetékesei jobban megértették a két fél álláspontját. Szilágyi Tibor megjegyezte: a megbeszélést Mihnea Costoiu, felsőoktatásért felelős tárca nélküli miniszter mellett az egyetemi oktatást minősítő hivatal (ARACIS) illetékesei is végigüzték, rövid ideig Remus Pricopie oktatásügyi miniszter is bent tartózkodott a teremben. A magyar tagozat szempontjait Szabó Béla tagozatvezetővel együtt képviselték, az egyetem román vezetésének álláspontját pedig Leonard Azamfirei rektor és Constantin Copotoiu szenátusi elnök. A rektorhelyettes sajnálkozva állapította meg, hogy a magyar tagozat szempontjait figyelmen kívül hagyó akkreditációs dosszié úgymond tovább halad a maga útján. „Mondták, segítenek majd abban, hogy újabb oktatókat vegyünk fel, hogy jobban megfeleljünk az akkreditációs feltételeknek. Ezzel azonban nem közeledtünk a tényleges

megoldáshoz” - magyarázta Szilágyi Tibor. Hozzátette, a tagozatnak külön álláskeretre lenne szüksége, ehhez viszont külön csoportok kellene, a magyar diákcsoportok létrehozásához pedig arra van szükség, hogy a magyar nyelvet is bevezessék a gyakorlati oktatásba, s a gyakorlati órák kétnyelvűek legyenek. „Erről pedig hallani sem akartak”-tette hozzá a rektorhelyettes.

Lemondott szenátori mandátumáról Olosz Gergely

Lemondott szenátori mandátumáról Olosz Gergely. Az RMDSZ háromszéki szenátora azzal indokolta lemondását, hogy az elmúlt időszakban lejárató kampány indult ellene, amely azonban a szövetséget célozza. Olosz hétfőn a szenátus plánja előtt jelentette be lemondását. Kelemen Hunor a bejelentésre úgy reagált, egyetért azzal, hogy „az Olosz elleni támadások” az RMDSZ-t is célba veszik, ártanak a szövetségnek, ezért helyesli a döntést. „Olosz Gergely az elmúlt években sokat tett Háromszék gazdasági fellendüléséért, új vállalkozások oda vonzásáért, munkahelyek teremtéséért. Szándékai szerint ezt a tevékenységét vállalkozóként folytatja majd, ehhez sok sikert kívánok neki” – idézte a szövetségi elnököt az RMDSZ közleménye.

Olosz Gergelyt tavaly októberben befolyással való üzérkedéssel vádolta meg a korrupcióellenes ügyészség (DNA), az ügyészségi közlemény szerint négy üzletember 2010 májusa és 2011 februárja között félmillió eurónyi csúszópénzzel vásárolta meg Olosz befolyását azért, hogy vállalkozásaikat tisztességtelen módon juttassa előnyös üzleti szerződésekhez. Ügyvédei a pénteki tárgyaláson kérték az ügy áthelyezését arra hivatkozva, hogy védencük már nem törvényhozó, így esetében nem a legfelső bíróság hivatott eljárni. Kérésüknek helyt adva a legfelső bíróság átutalta az ügyet a bukaresti törvényszéknek, ahol előlről kezdődik a bizonyítási eljárás. A politikus hétfőn cáfolta, hogy lemondásának köze lenne az ellene zajló bírósági ügyhöz. Olosz Gergely továbbra is azzal indokolta lemondását, hogy az osztrák Holzindustrie Schweighofer háromszéki beruházásával kapcsolatban lejárató kampány indult ellene, és így akarja elkerülni, hogy ellenfelei ezzel az RMDSZ-nek is ártsanak.

Korrupciós vád Borboly Csaba ellen

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) színeiben megválasztott Borboly Csabát hivatali visszaéléssel és korrupcióval vádolta meg a Korrupcióellenes Ügyészség (DNA) marosvásárhelyi területi szolgálata, amelynek utasítására május 13-án őrizetbe is vették a politikust. Az ügyészség Sófalvi Lászlót, a Hargita megyei önkormányzat korábbi alelnökét, Pálffy Domokos önkormányzati képviselőt, valamint Csiszer Botond Benedeket, a megyei önkormányzatnak alárendelt útügyi igazgatóság ügyvezetőjét is bűnrészességgel gyanúsítja. A vádhatóság álláspontja szerint Borboly Csaba indokolatlanul fizetett ki jelentős, útjavításra szánt összegeket egy olyan cégnek, amely Pálffy Domokos RMDSZ-es megyei önkormányzati képviselő tényleges irányítása alatt működött. Ezzel közel 1,8 millió lej (125 millió forint) kárt okozott az államnak. Borboly Csaba koholmánynak tartja a

vádakat, elmondta, a vitatott 2010-es útépitések hasznát ma is élvezi Hargita megye közössége. Elképzelhetőnek tartotta, hogy az útépités aktáiban vannak hiányosságok, de úgy vélte, azok nem indokolják a hatósági intézkedéseket. A romániai legfelső bíróság május 21-én jogerős ítéletben utasította el Borboly Csabának, a Hargita Megyei Tanács elnökének és társainak a 29 napos előzetes letartóztatását.

A Smer átalakítaná a megyerendszert

Robert Kaliňák szlovák belügyminiszter elképzelhetőnek tartja, hogy a jövőben megszűnjének Szlovákiában a megyei önkormányzatok. Egy másik, ugyancsak a kormányzó Smer műhelyéből származó javaslat szerint átalakítaná a megyerendszert, melynek eredményeként a jelenlegi nyolc megye helyét 3+1, csökkentett hatáskörű megye venné át. Az MKP és a Most-Híd sem a jelenlegi nyolc megye számának csökkentését, sem hatásköreik redukcióját nem tartja elfogadhatónak. Mindkét párt szerint alapelv kell legyen, hogy a megyék a régiók természetes határai szerint szerveződjenek. Bugár Béla, a Most-Híd elnöke emlékeztetett, hogy a jelenlegi megyehatárok úgy lettek megrajzolva, hogy „egyikben se érvényesülhessen egyértelműen magyar többség”. Véleménye szerint, ha Robert Fico kormánya valóban át kívánja rajzolni a megyehatárokat, akkor jobban figyelembe kell vennie a természetes régióhatárokat. Az MKP az egész megyerendszert átrajzelná a régiók természetes határai alapján, hangsúlyozta Farkas Iván, a párt gazdasági és régiófejlesztési alelnöke. „Szepes, Sáros, Duna-mente és a többi, ahogyan ez a múltban is működött” – magyarázta Farkas. A kormány jogköröket is elvenne a megyei önkormányzatoktól, növelve ezzel az állam befolyását. Ez a centralizációs törekvés szintén nem tetszik a magyar politikusoknak. Szerintük a megyéknek inkább nagyobb önállóságot kellene kapniuk, semhogy a kormány alá rendeljék őket.

Nyilatkozatot fogadott el a vajdasági parlament a tartomány jogainak védelméről

A Vajdaság alkotmányos és törvényes jogainak védelméről szóló nyilatkozatot fogadott el hétfőn Újvidéken a tartományi parlament, az ellenzék képviselői élesen bírálták a dokumentumot. A Demokrata Párt, a Vajdasági Magyar Szövetség, a Vajdasági Szociáldemokrata Liga és a Liberális Demokrata Párt elutasította az észak-szerbiai tartományban ellenzékben lévő pártoknak - a Szerb Haladó Pártnak, a Szerbiai Demokrata Pártnak, a Szerb Radikális Pártnak és a Szerbiai Szocialista Pártnak - azt az értékelését, miszerint a dokumentum a Vajdaság Szerbiától való elszakadását célozza. A nyilatkozatot támogató pártok szerint a dokumentum csak olyan pontokat tartalmaz, amelyek a szerb alkotmány keretein belül megvalósíthatók. Pásztor István, a vajdasági képviselőház elnöke

kiemelte: a dokumentumról szóló vita rávilágított arra, hogy még mindig vannak megválaszolatlan kérdések, amelyeket nem lehet szó nélkül hagyni. „Le kell zárni a múltat annak érdekében, hogy a mával és a holnappal foglalkozhassunk. A történészekre kell bízni, hogy bebizonyítsák, mi történt akkor” - mondta Pásztor István. A tartományi parlament ülésén a legnagyobb vitát a Vajdaság autonómiájának megszületéséről szóló pont váltotta ki, amely szerint „a Vajdaság autonómiája történelmi és természetes joga az itt élőknek, mert az a nép akaratából született meg a vajdasági képviselők ülésén 1945. július 30-31-én Újvidéken, amikor úgy döntöttek, hogy a Vajdaság autonóm tartományként Szerbiához csatlakozik”. A Vajdaság alkotmányos és törvényes jogainak védelméről szóló nyilatkozatról először Bojan Pajtic, a tartományi kormány elnöke beszélt április elején. Az újvidéki politikus azt sérelmezte, hogy Belgrád - figyelmen kívül hagyva az alkotmányt - csökkentette azt a keretet, amelynek alapján meghatározzák az észak-szerbiai tartomány költségvetésének sarokszámait. Rosszallotta azt is, hogy a szerb kormány, mellőzve a konzultációt a tartományi szervekkel, úgymond az alkotmányt sértve teszi rá a kezét a tartomány vagyona.

MRM: Nem ördögtől való a területi autonómia

A Koszovó és Szerbia közötti brüsszeli megállapodásban foglaltak alapján a koszovói szerbek területi autonómiája hamarosan megvalósulhat. László Bálint, a Magyar Remény Mozgalom elnöke ezt az elmúlt két évtized első olyan lehetőségének tekinti, amely alkalmat ad az itteni magyarság számára, hogy a területi önrendelkezés témája hangsúlyosabban jelenjen meg, illetve a Vajdaságban élő magyarság elinduljon az autonómia felé vezető úton – jelentette be a pártelnök. A Magyar Koalíció programjában ugyan benne volt az önrendelkezésről szóló elképzelés, az MRM viszont úgy látja, hogy a magyar szavazatokkal parlamenti képviselői helyekhez jutott párt nem kíván a jelen politikai helyzetben ezért a célért küzdelmet folytatni. „Mi azt gondoljuk az MRM-ben, hogy nem lehet mindig az aktuális politikai viszonyokhoz igazodva politizálni, hiszen úgy nem lehet valós eredményeket elérni. Hosszútávon pedig a délvidéki magyarság létszáma és teljes struktúrája, felépítése el fog sorvadni, ahogyan azt az utóbbi tíz év népszámlálási adatai is bizonyítják” – mondta László Bálint.

Nem lesznek magyar nyelvű szavazólapok a beregszászi polgármester-választáson

Nem engedélyezi magyar nyelvű szavazólapok nyomtatását az ukrán Központi Választási Bizottság (CVK) a június 2-i beregszászi előrehozott polgármester-választásra. Beregszászon azt követően lett kampánytéma ismét az ukrán nyelvtörvény, miután a helyileg illetékes területi választási bizottság nem tudta eldönteni, hogy a szavazólapok csak ukránul vagy - tekintettel arra, hogy a városban a magyar regionális nyelvnek minősül

- két nyelven, azaz magyarul is ki legyenek nyomtatva. Jogszabály-magyarázatért a testület a CVK-hoz fordult, amely hivatalos válaszában megerősítette, hogy az ukrán alkotmány és választójogi törvény értelmében a választási szavazólapokat államnyelven kell nyomtatni. Korábban Babják Zoltán, Beregszász első polgármester-helyettese, egyben a két beregszászi hatalompárt, az Ukrán Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Régiók Pártja (PR) közös polgármesterjelöltje levélben kérte a helyi választási bizottságtól, hogy a polgármester-választásra szóló meghívókat és a szavazólapokat magyar nyelven is nyomtassák ki. A Kárpátalja. ma portál szerint ez kampányfogás volt a polgármesterjelölt részéről, mivel a nyelvtörvényt még nem hangolták össze a többi hatályos jogszabállyal, ezért a választási bizottságoknak az érvényben lévő választójogi törvény szerint kell eljárniuk. A két hét múlva sorra kerülő választáson 19 jelölt indul, közülük számottevő eséllyel mindössze hárman indulnak: az UMDSZ és a PR említett jelöltjén kívül Orosz Géza, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektorhelyettese, akit a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) támogat, valamint a Kárpátalján befolyásos Egységes Közép (JC) párt által indított Olga Bizilja beregszászi polgármester-helyettes. Beregszászon azért tartanak időközi polgármester-választást, mert Gajdos István korábbi polgármester, UMDSZ-elnök a tavaly őszi parlamenti választáson a PR pártlistáján mandátumot szerzett, és az ukrán törvények értelmében le kellett mondania önkormányzati tisztségéről.

Már az első körben eldőlték a „magyar helyek” a horvát választásokon

A vasárnap kezdődött helyhatósági választásokkal egy időben rendezték meg a kisebbségi elöljáró-helyettesek választását is Horvátországban, és a magyarok már az első körben megválasztották az általuk delegált tisztségviselőket a következő négy évre. Azokban a városokban és járásokban, ahol egy kisebbség számaránya meghaladja a 15 százalékot, az adott kisebbség jogosult választani egy-egy polgármester-, illetve járási elöljáró-helyettes. A valamivel több mint 14 ezer fős magyarság esetében ez összesen öt járásra igaz. Ezek közül az egyikben a magyarok nemcsak meghaladják az arányt, hanem egyúttal a legnépesebb közösséget alkotják, így ott nem a helyettesi, hanem magáért az elöljárói posztért indultak. A két horvátországi magyar szervezet, a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK), valamint a Magyar Egyesületek Szövetsége (MESZ) civil szervezetként nem indíthatott jelöltet a választásokon, így a magyarok független vagy horvát pártlistákon indultak. Mind a négy járási elöljáró-helyettesi posztért legalább két-két magyar versengett. A még nem hivatalos eredmények szerint a magyar szavazatok többségét a bellyei járásban Déra Nándor, az ernesttinovóiiban Dominovics Edit, a darázi járásban Sípos Sándor szerezte meg a HMDK támogatásával, a Vukovár-Szerém megyei Tordinci járásban pedig Kel Rózsika győzött a MESZ támogatásával. A hercegszöllősi járásban, ahol két magyar indult az elöljárói posztért, Sója Dénes, a magyar kisebbség

parlamenti képviselője és egyben a MESZ egyik alelnöke nyert, és ezzel zsinórban negyedik járásvezetői mandátumát szerezte meg. Legkevesebb 5 százalékos népességarány mellett egy-egy megyében, városban vagy járásban – számarányának és a képviselő-testület létszámának függvényében – egy vagy több képviselői hely is megilleti az adott kisebbséget a megyei közgyűlésben, valamint a városi, illetve járási tanácsban. Becslések szerint a magyarok a korábbiakhoz hasonlóan most is legkevesebb 30-40 képviselői mandátumot szereztek országszerte a regionális, illetve helyi testületekben.

